

Asia: VN/24322/2024

## Arviomuistio koskien sääntelyä kehitysyhteistyön järjestämisestä

Kysymykset lausunnonantajalle (arviomuistion luvut suuntaa-antavia)

1. Arviomuistiossa esitetään uuden kehitysyhteistyötä järjestämistä koskevan lain säätämistä ja Laki valtion virastoista ja laitoksista (382/1989, jäljempänä ”virastolaki”) kumoamista. Virastolain tapaan arviomuistiossa esitetään säädettäväksi viranomaisille kuuluvasta yleistoimivallasta osallistua kehitysyhteistyön toimeenpanoon. Samalla toimivallan soveltamisalaa viranomaisten osalta esitetään yhtenäistettäväksi julkisuuslain 4 §:n kanssa. Millaisia näkemyksiä teillä on esitettyjen muutosten, mukaan lukien vaikutusten, osalta? (luku 2.1)

-

2. Millaisia näkemyksiä teillä on uuden kehitysyhteistyön järjestämistä koskevan lain ja sitä koskevan IKI-instrumentin soveltamisalaa koskevasta muutoksesta suhteessa korkeakouluihin? Miten korkeakouluja tulisi kohdella suhteessa julkisuuslain 4 §:n viranomaismääritelmään (luku 2.1)

-

3. Kehitysyhteistyön järjestämistä koskevaan uuteen lakiin esitetään päivitettäväksi IKI-yhteistyötä koskeva maksuperustesäännös. IKI-yhteistyön osalta on tarkoitus yhdenmukaistaa IKI-yhteistyötä koskevia kirjaus- ja kilpailutusnäkökulmia. Millaisia näkemyksiä teillä on esitettyjen muutosten osalta? Millaisia näkemyksiä teillä on esityksen vaikutuksista? (luku 2.1)

-

4. Arviomuistiossa kuvataan ulkoministeriön tahtotila rahoittaa tulevaisuudessa monitoimijahankkeita, joilla rahoitettaisiin konsortioita, jotka muodostuisivat esimerkiksi viranomaisista, korkeakouluista ja säätiöistä ja yrityksistä (luku 2.1.1.4). Millaisia näkemyksiä, hyviä käytäntöjä tai toimintatapoja teillä on monitoimijamallin rahoittamiseen?

-

5. Arviomuistiossa selvitetään tarvetta säätää EU:lle tai muiden valtioiden kehitysyhteistyötoimijoille siirrettäviä tehtäviä koskien sekä selvennetään teknisen siirron mahdollisuutta (luku 2.1.3.1). Millaisia näkemyksiä teillä on selvitystä koskien?

-

**6. Arviomuistioon on kuvattu ulkoministeriön ulkoistamat asiantuntijahankinnat perustuslain 124 §:n arvion valossa. Uudessa laissa kehitysyhteistyön järjestämisestä on tarkoitus säätää muulle kuin viranomaiselle siirrettävien tehtävien osalta niiden asiantuntijahankintojen osalta, jotka nykytilassa arvioidaan julkisen hallintotehtävän siirtämiseksi. Arviomuistiossa esitetään myös mahdollinen tahtotila laajentaa asiantuntijapalveluhankintoja tiettyjen yhteistyömuotojen osalta. Millaisia näkemyksiä teillä on esityksestä ja sen vaikutuksista (luku 2.2)?**

-

**7. Arviomuistiossa esitetään muutoksia valtionavustuslakiin (688/2001) niiltä osin, kun niihin liittyy ulkoministeriön toimintaa koskevia erityispiirteitä (luku 2.3). Muilta osin valtionavustusten myöntämiseen sovellettaisiin valtionavustuslakia. Millaisia näkemyksiä teillä on esitettyjen säännösten osalta?**

-

**8. Arviomuistiossa selvitetään tarvetta säätää kehitysyhteistyövarojen väärinkäytöstä ilmoittavien henkilöllisyyden suojasta nykyistä lainsäädäntöä kattavammin (luku 2.4). Ulkoministeriön arvion mukaan uuteen lakiin kehitysyhteistyön järjestämisestä voitaisiin säätää ilmoittajien henkilöllisyyden suojelemisesta esimerkiksi laki finanssivalvonnasta (878/2008) 71 a-c §:n tapaan. Millaisia näkemyksiä teillä on esitettyjen säännöstarpeiden osalta?**

-

**9. Muut mahdolliset kommentit arviomuistiossa esitetyistä arvioinneista ja esityksistä?**

Säteilyturvakeskus (STUK) esittää lausuntonaan seuraavaa:

STUK kannattaa lainsäädännön uudistamista. Uudistuksen yhteydessä hinnoittelu- ja maksuperusteista tulee sisällyttää selkeät säännökset kehitysyhteistyölainsäädäntöön sekä tehdä näitä tukeva ohjeistus.

Koska kokonaisuus on laaja ja koskee monia toimijoita, tulee valmistelu tehdä erityisen huolellisesti ja sidosryhmiä kuunnellen. Toiminnan ja rahoituksen luonteen määrittelyssä tulee erityisesti ottaa huomioon Valtiokonttorissa käynnissä oleva yhteistoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan käsitteitä koskeva selvitystyö.

STUK tuottaa tällä hetkellä kaikki kehitysyhteistyöhön liittyvät hankkeet liiketaloudellisesti hinnoiteltuna palveluna. Näihin sisältyy IKI-hankkeiden sekä delegoidun EU-yhteistyön hankkeiden toteuttamista. Nykymuotoiset hinnoittelu- ja maksuperusteet mahdollistavat näiden Suomelle strategisten hankkeiden toteuttamisen STUKissa. Nykymuotoinen järjestely on STUKin kannalta toimiva. Jos hinnoittelu- ja maksuperiaatteita muutetaan, tulee käynnissä oleviin hankkeisiin soveltaa niiden aloitusajankohdan sääntelyä.

Muistion sivuilla 16 ja 17 viitataan maksuperustelain 3 §:n 2 momenttiin, kun on käsitelty monopoliasemassa tehtäviä muita suoritteita. Monopolisuoritteita käsitellään lain 7 §:n 2 momentissa.

Pääjohtaja                      Petteri Tiippana

Yksikön päällikkö            Ville Haataja

Haataja Ville  
Säteilyturvakeskus